

UZASADNIENIE

(...) Bank (...) S.A. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po J. S. (1) zmarłym w dniu 22.12.2007 r. na podstawie ustawy przez córkę J. P. i syna J. S. (2) oraz zasądzenie od spadkobiercy na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wnioskodawca w uzasadnieniu wyjaśnił, że posiada interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku wynikający z konieczności ustalenia kręgu spadkobierców, dla dochodzenia zobowiązań majątkowych po zmarłym J. S. (1) wynikających z tytułu umowy nr (...) o „pożyczkę od ręki” z 2 sierpnia 2007 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. (1), ostatnio zamieszkały przy ul. (...) w Ż., zmarł w dniu 22.12.2007 r. w B..

Dowód: skrócony odpis aktu zgonu k. 38., zapewnienie spadkowe uczestniczki J. P., k. 74.

Spadkodawca w chwili śmierci był wdowcem. Z małżeństwa pozostawił dwoje dzieci, córkę J. P., która posiada dwóch synów R. P. i D. P. oraz J. S. (2), który posiada dwoje dzieci z pierwszego małżeństwa córkę J. S. (3) i syna B. S. oraz córkę z drugiego małżeństwa A. S..

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia D. P., k. 109; odpis skrócony aktu urodzenia A. S., k. 114; odpis skrócony aktu urodzenia B. S., k.115; odpis skrócony aktu urodzenia J. S. (3), k. 116; odpis skrócony aktu urodzenia R. P., k. 117, zapewnienie spadkowe uczestniczki J. P., k. 74.

Dzieci spadkodawcy J. P. oraz J. S. (2) złożyli w dniu 17 kwietnia 2015 r. przed Sądem Rejonowym w Zawierciu oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym J. S. (1), zachowując przy tym określony w ustawie termin.

Dowód: wniosek J. S. (2) oraz J. P. o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku wraz z oświadczeniem o odrzuceniu spadku z 12.01.2015 r. k. 45; postanowienie częściowe Sądu Rejonowego w Zawierciu z 17 kwietnia 2015 r. o sygn. I Ns 924/14 k. 76; postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z 14 października 2015 r o sygn. VI Ca 753/15; protokół rozprawy z 17.04.2015 r, k. 75.

Wobec odrzucenia spadku przez J. P. i J. S. (2) w krąg spadkobierców weszli wnukowie spadkodawcy: R. P., D. P. – synowie córki spadkodawcy J. P. – oraz J. S. (3), B. S., A. S. – dzieci syna spadkodawcy J. S. (2).

J. S. (3) i A. S. złożyły oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym J. S. (1), zachowując przy tym określony w ustawie termin.

Dowód: protokół z rozprawy, k. 181.

D. P. oraz B. S. złożyli oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym J. S. (1), po upływie określonego ustawowego terminu.

Dowód: protokół z rozprawy, k. 181; zeznania B. S. k. 183; zeznania J. P. k. 197; zeznania D. P. k. 197.

R. P. nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku po dziadku J. S. (1) zmarłym 22.12.2007 r. pomimo upływu ustawowego terminu do złożenia takiego wniosku.

Dowód: dowód doręczenia zawiadomienia (k. 148 akt).

Zgodnie ze złożonym przez uczestniczkę J. P. zapewnieniem spadkowym, spadkodawca nie pozostawił testamentu, nie miał dzieci pozamałżeńskich, nikogo nie przysposobił a przed jego śmiercią nie były zawierane umowy o zrzeczenie się

spadku. Przed przedmiotową sprawą nie były składane oświadczenia o odrzuceniu spadku. Niniejsze postępowanie spadkowe jest pierwszym po jego śmierci.

Dowód: zapewnienie spadkowe uczestniczki J. P., k. 74.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na podstawie zapewnienia spadkowego złożonego w trybie art. 671 k.p.c. przez uczestnika J. P.. Powyższe oświadczenia uczestników znalazły potwierdzenie w przedstawionych w sprawie dokumentach, w szczególności skróconym akcie zgonu J. S. (1) i odpisach skróconych aktów urodzenia uczestników D. P., R. P. i B. S..

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu interes prawny wnioskodawcy nie budzi wątpliwości. Jest on wierzycielem spadkodawcy J. S. (1) w związku z przysługującą mu wierzytelnością wynikającą z umowy nr (...) „o pożyczkę od ręki” zawartą 2 sierpnia 2007 r. z poprzednikiem prawnym wnioskodawcy Bank (...) S.A. z siedzibą w K.. Z załączonych przez wnioskodawcę dokumentów wynika, iż wskazywana wierzytelność istotnie przysługuje w chwili obecnej (...) Bank (...) S.A.

Z uwagi na składane przez spadkobierców ustawowych oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku, stwierdzenie kto i w jakich częściach dziedziczy spadek po J. S. (1) stało się konieczne. Bezspornym jest, że spadkodawca nie pozostawił testamentu oraz, że żaden ze spadkobierców ustawowych umową zawartą z J. S. (1) nie zrzekł się dziedziczenia. Zatem dziedziczenie po zmarłym J. S. (1) następuje na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia.

W myśl art. 931 k.c. w pierwszej kolejności do dziedziczenia powołane są dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. Gdyby dzieci spadkodawcy nie dożyły otwarcia spadku, udział spadkowy każdego z nich przypada jego dzieciom w częściach równych. W niniejszej sprawie w pierwszej kolejności do dziedziczenia powołane są dzieci spadkodawcy, ponieważ spadkodawca w chwili śmierci był wdowcem. Dzieci spadkodawcy złożyły oświadczenie o odrzuceniu spadku w całości, oświadczenie zostało złożone w terminie określonym w art. 1015 k.c., a więc w terminie 6 miesięcy od dowiedzenia się o tytule dziedziczenia.

Skutki odrzucenia spadku określa art. 1020 k.c., zgodnie z którym spadkodawca, który odrzucił spadek zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku, wobec czego w miejsce dzieci spadkodawcy do dziedziczenia wstępują ich dzieci. Jak już wskazywano J. S. (3) oraz A. S. złożyły oświadczenie o odrzuceniu spadku w całości, oświadczenie zostało złożone w terminie określonym w art. 1015 k.c.

W tej sytuacji jedynymi spadkobiercami po zmarłym J. S. (1), powołanymi do spadku pozostali wnukowie: R. P., D. P. oraz B. S..

Wobec powyższego Sąd orzekł nabycie spadku przez B. S. w 1/2 części oraz po 1/4 części spadku przez R. P. i D. P. – jedynych spadkobierców zmarłego, biorąc pod uwagę dyspozycję art. 931 § 2 k.c.

Zgodnie z treścią art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić.

W niniejszej sprawie zastosowanie znajduje przepis art. 1015 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 października 2015 r. ponieważ otwarcie spadku nastąpiło przed dniem 18 października 2015 r. (art. 6 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2015 r. poz. 539). Art. 1015 § 1 k.c. stanowi, że oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Zgodnie natomiast z art. 1015 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 października 2015 r. brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem

inwentarza. Uchylony ww. ustawą art. 1016 k.c., stanowił natomiast, że jeżeli jeden ze spadkobierców przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, uważa się, że także spadkobiercy, którzy nie złożyli w terminie żadnego oświadczenia, przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza. W przedmiotowej sprawie, żaden ze spadkobierców nie przyjął spadku z dobrodziejstwem inwentarza wobec czego wniosek pełnomocnika uczestników złożony na rozprawie 4 lipca 2018 r. nie zasługiwał na uwzględnienie.

B. S., R. P. i D. P. nie złożyli w terminie oświadczenia spadkowego, dlatego dziedziczą spadek wprost (art. 1015 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 października 2015 r.). Przepisów kodeksu cywilnego zmienionych w art. 1, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, nie stosuje się bowiem do spadków otwartych przed dniem jej wejścia w życie. Brak było przy tym podstaw, aby do nich stosować przepisy obowiązujące dla spadków otwartych po 18 października 2015 r. Ustawodawca w przepisach zmieniających zawartych w ustawie nowelizującej kodeks cywilny z 20 marca 2015 r. wyraźnie wskazał od kiedy należy stosować znowelizowane przepisy. Wyraźną wolą ustawodawcy było aby domniemanie nabywania spadku z dobrodziejstwem inwentarza stosować dopiero do spadków otwartych po 18 października 2015 r. W ocenie Sądu nie można przyjąć, aby spadkobiercy ustawowi powołani do dziedziczenia spadków otwartych przed 18 października 2015 r. pozostawali w wyraźnie gorszej pozycji niż spadkobiercy powołani do dziedziczenia ze spadków otwartych po tej dacie. Zwrócić należy uwagę, że również przed 18 października 2015 r. można było przyjąć spadek z dobrodziejstwem inwentarza co wymagało złożenia oświadczenia w terminie 6 miesięcy od daty dowiedzenia się o tytule dziedziczenia, co nie stanowiło zbyt dużego obciążenia. Ponadto należy mieć również na uwadze interes wierzyciela spadkodawcy oraz zasadę ochrony stabilności prawa. Z tego względu Sąd nie znalazł powodów od odstąpienia stosowania przepisów obowiązujących w chwili otwarcia spadku.

Wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o zasądzenie od spadkobierców na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Na koszty poniesione przez wnioskodawcę w toku niniejszego postępowania złożyły się: opłata sądowa od wniosku w wysokości 50,00 zł wraz z opłatą skarbową w wysokości 17,00 zł za ustanowienie w tym zakresie pełnomocnictwa. Wobec ustalenia, iż żądanie wnioskodawcy było w pełni zasadne Sąd uwzględnił wniosek o zwrot kosztów postępowania w wysokości 67,00 zł.

Wobec powyższego po myśli art. 520 § 2 k.p.c. Sąd zasądził solidarnie od uczestników postępowania B. S., R. P. i D. P. na rzecz wnioskodawcy Bank (...) S.A. kwotę 67,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.